

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-51(3)/13/JS

Warszawa, 19 sierpnia 2013 r.

DECYZJA DIH-1/48/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania złożonego przez przedsiębiorcę Bożenę Leśniewską, prowadzącą działalność gospodarczą we Włocławku, od decyzji Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy z dnia 25 czerwca 2013 r. nr DW - 72/2012 (nr akt sprawy: DW.8361.197.2012), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono kary pieniężne w wysokości:

- 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii zafalszowanych filetów rybnych oferowanych bez opakowań,
- 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej siedemnastu partii ryb i przetworów rybnych oferowanych bez opakowań,

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 23-30 listopada 2012 r. przez inspektorów reprezentujących Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy, zwanego dalej „Kujawsko-Pomorskiego WIIH” lub „Wojewódzkim Inspektorem”, w sklepie rybnym zlokalizowanym we Włocławku przy ul. 3 Maja 33, należącym do przedsiębiorcy Bożeny Leśniewskiej, prowadzącej działalność gospodarczą we Włocławku, zwanej dalej „stroną”, zakwestionowano ogółem sposób oznakowania dwudziestu jeden partii, ryb i przetworów rybnych oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 2.546 zł, z uwagi na:

- podanie w miejscu sprzedaży środka spożywczego nazwy wprowadzającej w błąd w przypadku czterech partii:

- partii filetów plamiaka (łupacza) podano - „filet z dorsza”,
 - partii filetów z płastugi podano - „filet z flądry”,
 - partii filetów limandy żółtopłetwej podano - „filet z soli”,
 - partii kostki z fileta limandy żółtopłetwej podano - „kostka z soli”,
- co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia*. Ponadto w przypadku trzech partii (oprócz plamiaka) stwierdzono niepodanie informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby, co naruszało przepisy § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 ze zm.), zwanego dalej *rozporządzeniem w sprawie znakowania* (obecnie po nowelizacji tego rozporządzenia jest to § 17 ust. 1 pkt 4 – według rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 marca 2013 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 414)).
- brak pełnej nazwy produktu oraz informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby, w przypadku:
 - mintaja, filetów IQF, mrożonych indywidualnie, bez ości, bez skóry,
 - porcji z łososia, produktu głęboko mrożonego,
 - steków z łososia, glazurowanych pojedynczo, głęboko mrożonych,
 - pangii sum filetów IQF (filetów indywidualnie mrożonych), produktu głęboko mrożonego,
 - kostki ciętej z filetów mintaja pojedynczo mrożonej, produktu głęboko mrożonego,
 - kostki z fileta dorsza pbo, produktu głęboko mrożonego,
 - steków z halibuta, produktu głęboko mrożonego,
 - fileta z sandacza z/sk,
 - tilapii, filetów IQF, mrożonych indywidualnie, bez skóry, produktu głęboko mrożonego,
 co stanowiło naruszenie art. 47 ust. 1 i 4 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania (obecnie § 17 ust. 1 pkt 4).
 - brak pełnej nazwy produktu w przypadku:
 - fileta z morszczuka argentyńskiego b/sk, produktu głęboko mrożonego,
 - figurek rybnych, produktu głęboko mrożonego,
 - kotletów rybnych, produktu głęboko mrożonego,
 - burgerów rybnych z dodatkiem warzyw, produktu głęboko mrożonego,
 - paluszków rybnych z fileta z mintaja, produktu głęboko mrożonego,
 - kostki z mintaja panierowanej, produktu głęboko mrożonego,
 - panierowanych porcji z łososia, produktu głęboko mrożonego,
 - nototenu tuszy IQF, produktu głęboko mrożonego,
 co stanowiło naruszenie art. 47 ust. 1 i 4 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Biorąc pod uwagę ww. nieprawidłowości Wojewódzki Inspektor wydał na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o Inspekcji Handlowej decyzję nr DW-66/2012 z dnia 23 listopada 2012 r. obligującą stronę do niezwłocznego usunięcia nieprawidłowości w zakresie oznakowania ww. artykułów rolno-spożywczych.

Nadmienić należy, że pełne nazwy oferowanych przez przedsiębiorcę ryb znajdowały się na opakowaniach zbiorczych powyższych produktów, natomiast wątpliwości budziły nazwy znajdujące się w dowodach dostaw. W dniu 29 listopada 2012 r. wpłynęło do Inspektoratu oświadczenie od dostawcy zakwestionowanych ze względu na zafalszowanie ryb tj. PPHU ZEFIR BIS Kazimierz Nawrocki Szpetal Górny przy ul. Wiślana 76, 87-811 Fabianki, poinformował on, że obecnie wszystkie nazwy sprzedawanych przez niego ryb są poprawne.

Przebieg i ustalenia poczynione w toku kontroli zostały opisane w protokole kontroli z dnia 30 listopada 2012 r. (nr akt kontroli: DW.8361.197.2012) podpisanym przez kontrolowanego bez zastrzeżeń.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 7 grudnia 2012 r., Kujawsko-Pomorski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kar pieniężnych, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o jakości handlowej*, z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii produktów rybnych zafalszowanych oraz siedemnastu partii z tytułu niewłaściwej jakości handlowej. Jednocześnie poinformował, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie na podstawie art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) stronie biorącej udział w postępowaniu przysługuje prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

W dniu 11 grudnia 2012 r. wpłynęło do Inspektoratu pismo strony z dnia 10 grudnia 2012 r., w którym poinformowała, że usunęła wszystkie nieprawidłowości wskazane w decyzji nr DW-66/2012.

W dniu 14 lutego 2013 r. wpłynęło do Inspektoratu pismo strony z dnia 12 lutego 2013 r., w którym stwierdziła, że wymieniony w piśmie zawiadamiającym o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego towar nie był badany pod względem jakości organoleptycznie lub laboratoryjne oraz, że znajdował się on w opakowaniach producentów lub innych dostawców. Ponadto strona poinformowała, że zakwestionowany asortyment był prawidłowo „wg nazw polskich oznakowany, czyli posiadał właściwą nazwę towaru zrozumiałą dla polskiego nabywcy, co potwierdzają świadkowie – kupujący”. Zdaniem strony „nazwy towarów zalecone przez kontrolę Inspekcji Handlowej dezinformują klientów, co potwierdzają oni w toku transakcji kupna”, a nazwy takie jak „plamiak” czy „nototenia” – zalecone przez kontrolę – nie są obecne w polskim słownictwie. Jednocześnie strona zawnioskowała o przesłuchanie niektórych klientów sklepu rybnego na okoliczność dezinformujących nazw. Ponadto w odniesieniu do artykułów rolno-spożywczych

zafałszowanych zaznaczyła, że stosowała nazwy towarów zgodne z nazwami towarów na fakturze, a inne postępowanie mogłoby narazić ją na sankcję od organu skarbowego i wniosła o umorzenie postępowania administracyjnego.

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2013 r. oraz sprostowaniem z dnia 7 marca 2013 r. Wojewódzki Inspektor odmówił umorzenia postępowania administracyjnego ze względu na brak koniecznej do umorzenia tego postępowania przesłanki.

Postanowieniem z dnia 7 marca 2013 r. Wojewódzki Inspektor odmówił uwzględnienia wniosków dowodowych dotyczących przeprowadzenia dowodów ze świadków wskazanych w powyższym piśmie przez stronę z uwagi na to, że jej żądanie dotyczyło okoliczności już stwierdzonych ustaleniami kontroli. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że między innymi bezpodstawne jest identyfikowanie „soli” z „limandą”, „okonia morskiego” z „nototenią”, „dorsza” z „plamiakiem” czy „płastugi” z „flądą”. Ryby te nie są uznawane za tożsame w wykazie oznaczeń handlowych gatunków ryb oraz wodnych bezkręgowców wprowadzanych do obrotu na rynek polski [prowadzonego na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. *o organizacji rynku rybnego* (Dz. U. 2011 Nr 34, poz. 168 ze zm.), o którym mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. *w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury* (Dz. Urz. UE.L 2000 Nr 17, str. 22)]. Ponadto wskazał, że obowiązkiem przedsiębiorcy oferującego towar konsumentom jest wyjaśnienie z dostawcą rozbieżności, która wynika z innej nazwy i gatunku ryby podanej na opakowaniu zbiorczym i innej otrzymanej na fakturze.

Pismem z dnia 14 maja 2013 r., które wpłynęło do Inspektoratu, strona ponownie wniosła o umorzenie postępowania administracyjnego, wskazując, iż postępowanie jest bezprzedmiotowe z uwagi na nieistnienie elementów naruszenia interesów konsumentów oraz, że nie zaistniała żadna szkodliwość społeczna. Jednocześnie podtrzymała stanowisko zawarte w poprzednim piśmie z dnia 12 lutego 2013 r. i wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków wskazanych w tym piśmie. Ponadto poinformowała, że w należącym do niej sklepie nie sprzedawano towarów bez opakowań, o czym świadczą zdjęcia fotograficzne wykonane przez kontrolujących, a cały towar znajdujący się w placówce był składowany w opakowaniach producentów lub innych dostawców. Jednocześnie strona podkreśliła, że towar był prawidłowo oznakowany zgodnie z fakturami, a żadna z nich nie została podważona pod względem formalnym ani też materialnym, a zatem kwestionowane nazwy są w jej opinii prawidłowe, bo zgodne z tymi podanymi na fakturach. Strona podniosła, że nakazywanie stosowania w obrocie nazw towarów niezgodnych z prawidłowo wystawioną fakturą pod względem formalnym i materialnym prowadzi do przestępstwa skarbowego.

Postanowieniem z dnia 20 maja 2013 r. Wojewódzki Inspektor odmówił umorzenia postępowania administracyjnego ze względu na brak koniecznej do umorzenia tego postępowania przesłanki.

Postanowieniem z dnia 20 maja 2013 r. Wojewódzki Inspektor odmówił uwzględnienia wniosków dowodowych dotyczących przeprowadzenia dowodów ze świadków wskazanych w powyższym piśmie przez przedsiębiorcę z uwagi na to, że żądanie strony dotyczy okoliczności już stwierdzonych ustaleniami kontroli.

Jednocześnie tym samym pismem strona przekazała informację o wielkości swoich obrotów osiągniętych w poprzednim roku rozliczeniowym.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 25 czerwca 2013 r. nr DW – 72/2012, Kujawsko-Pomorski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Bożenie Leśniewskiej, prowadzącej działalność gospodarczą we Włocławku, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne w wysokości: 1.000 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii zafałszowanych filetów rybnych oferowanych bez opakowań oraz 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej siedemnastu partii ryb i przetworów rybnych oferowanych bez opakowań. Decyzja ta została doręczona stronie w dniu 27 czerwca 2013 r.

Pismem z dnia 4 lipca 2013 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego 8 lipca 2013 r.), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o jej uchylenie w całości i wydanie postanowienia o wstrzymanie wykonania decyzji dotyczącej wymierzonej kary pieniężnej do czasu zakończenia postępowania w sprawie.

Zdaniem strony, zaskarżona decyzja została wydana z rażącym naruszeniem przepisów:

- art. 40a ust.1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej,
- § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania (obecnie § 17 ust. 1 pkt 4) w związku z art. 4 ust. 1, art. 5, art. 6 ust. 1 i 2, art. 7 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o jakości handlowej,
- także w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 lit.a oraz art. 47 ust. 1 i 2 i art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Ponadto zaskarżonej decyzji strona zarzuciła naruszenia przepisów postępowania tj. naruszenie przepisów art. 6, 7, 9, 10 § 1, 127 § 1 przez podawanie nieprawdy, nakłanianie do działania niezgodnego ze stanem prawnym oraz fałszowanie stanu faktycznego w sprawie.

Pismem z dnia 18 lipca 2013 r., Prezes UOKiK poinformował ww. przedsiębiorcę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Jakość handlowa, w myśl art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,
- c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 3, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł, natomiast w art. 40a ust. 1 pkt 4, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1 000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, w myśl art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Oznakowanie środków spożywczych, jak wynika z definicji jakości handlowej zawartej w art. 3 pkt 5 tej ustawy, jest jednym z jej elementów.

Do znakowania artykułów rolno-spożywczych, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej, stosuje się odpowiednio wymagania określone w art. 45 ust. 2, art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. W myśl art. 45 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, oznakowanie środka spożywczego obejmuje wszelkie

informacje w postaci napisów i innych oznaczeń, w tym znaki towarowe, nazwy handlowe, elementy graficzne i symbole, dotyczące środka spożywczego i umieszczone na opakowaniu, etykietce, obwolucie, ulotce, zawieszce oraz w dokumentach, które są dołączone do tego środka spożywczego lub odnoszą się do niego. Jak stanowi art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a tej ustawy, oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać konsumenta w błąd, co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, źródła lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

W przypadku artykułu rolno-spożywczego będącego środkiem spożywczym, w myśl art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o jakości handlowej, nazwa powinna odpowiadać wymaganiom określonym w art. 47 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, to jest nazwa powinna odpowiadać nazwie ustalonej dla danego rodzaju środków spożywczych w przepisach prawa żywnościowego, a w przypadku braku takich przepisów powinna być nazwą zwyczajową lub składać się z opisu tego środka spożywczego lub sposobu jego użycia, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości środka spożywczego oraz odróżnienie go od innych produktów (ust. 1), powinny jej towarzyszyć informacje dotyczące postaci środka spożywczego lub procesów technologicznych stosowanych w produkcji, w szczególności określające, czy jest to środek spożywczy sproszkowany, liofilizowany, głęboko mrożony, zagęszczony, wędzony – w przypadku gdy brak tej informacji może wprowadzać nabywcę w błąd (ust. 4).

Wymagania jakości handlowej dotyczące oznakowania ryb mrożonych glazurowanych oferowanych bez opakowań w miejscu ich sprzedaży zostały określone w rozporządzeniu w sprawie znakowania. Przepis § 17 ust. 1 pkt 3 tego rozporządzenia (przed nowelizacją) stanowił, że w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego podaje się w przypadku mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa, dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach. Obecnie po nowelizacji – według rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 marca 2013 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 414) wymagania w tym zakresie zostały określone w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie znakowania, który stanowi, że w przypadku środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego podaje się w przypadku mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa, dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach. Nowe brzmienie tego przepisu nie zmienia obowiązku przedsiębiorcy w zakresie podawania informacji o nazwie produktu i ilości glazury oraz nie wpływa na niniejsze rozstrzygnięcie sprawy.

W niniejszej sprawie, wyniki kontroli przeprowadzonej w sklepie rybnym, należącym do przedsiębiorcy Bożeny Leśniewskiej, prowadzącej działalność gospodarczą we Włocławku, dały podstawę do stwierdzenia, że wprowadzone do obrotu:

- cztery partie filetów rybnych oferowanych bez opakowań były zafałszowane ze względu na nazwę wprowadzającą w błąd co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 1 pkt 1

lit. a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia* i art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej, a ponadto w przypadku trzech partii stwierdzono naruszenie przepisów § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania (obecnie § 17 ust. 1 pkt 4), ze względu na niepodanie w miejscu sprzedaży ilości glazury lub ryby w tych produktach,

- siedemnaście partii ryb i przetworów rybnych nie posiadało pełnej nazwy produktu w tym informacji, że oferowane produkty są głęboko mrożone i glazurowane co stanowiło naruszenie art. 47 ust. 1 i 4 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, a ponadto w przypadku dziewięciu z tych partii naruszono § 17 ust.1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania (obecnie § 17 ust. 1 pkt 4), ze względu na niepodanie w miejscu sprzedaży ilości glazury lub ryby w tych produktach.

Biorąc powyższe pod uwagę, organ pierwszej instancji uznał, że wprowadzone do obrotu cztery ww. partie filetów rybnych (plamiaka (łupacza), filetów z płastugi, filetów z limandy żółtopłetwej oraz kostki z fileta limandy żółtopłetwej), z uwagi na podanie w miejscu sprzedaży nazwy produktu niezgodnej z prawdą były artykułami rolno-spożywczymi zafałszowanymi, w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej (w przypadku trzech produktów stwierdzono także brak w miejscu sprzedaży informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby bez glazury). Wprowadzenie do obrotu zafałszowanych produktów nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy i skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 1 000 zł. Natomiast wprowadzenie do obrotu siedemnastu partii ryb i przetworów rybnych, nieodpowiadających jakości handlowej – wyczerpało znamiona czynu opisanego w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej i skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 500 zł. Jakość handlowa została zdefiniowana w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej i obejmuje ona również oznakowanie. Środkiem o niewłaściwej jakości handlowej w szczególności jest taki, który nie spełnia wymagań określonych w przepisach lub deklaracji w tym oznakowania, zaś zafałszowanym jest środek spożywczy, któremu między innymi nadano niezgodną z prawdą nazwę (art. 3 pkt 10 lit. b).

Jak wynika z art. 40a ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w ust. 1-3 tego artykułu, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Tym samym, Kujawsko-Pomorski WIIH wymierzył w drodze decyzji z dnia 25 czerwca 2013 r. powyższe kary pieniężne Bożenie Leśniewskiej, prowadzącej działalność gospodarczą we Włocławku, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu cztery zafałszowane produkty oraz siedemnaście partii zakwestionowanych pod względem oznakowania.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona zarzuciła zaskarżonej decyzji, że została ona wydana z rażącym naruszeniem przepisów:

- art. 40a ust.1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej,

- § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania (obecnie § 17 ust. 1 pkt 4) w związku z art. 4 ust. 1, art. 5, art. 6 ust. 1 i 2, art. 7 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o jakości handlowej,
- także w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 lit.a oraz art. 47 ust. 1 i 2 i art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Odnosząc się do powyższych zarzutów, w ocenie Prezesa UOKiK są one bezpodstawne. Obowiązujące regulacje wprost definiują pojęcie artykułu rolno-spożywczego o niewłaściwej jakości i artykułu zafałszowanego. Za niewłaściwą jakość uznaje się również niezgodne z przepisami oznakowanie. Zafałszowanie zaś może polegać na podaniu nazwy produktu, niezgodnej z prawdą – w niniejszej sprawie podano w miejscu sprzedaży nazwy produktów niezgodne z rzeczywistymi, umieszczonymi na etykietach opakowań zbiorczych. Należy zaznaczyć, że stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 34, poz. 168 z późn. zm.), Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi wykaz oznaczeń handlowych produktów rybołówstwa przyjętych na terytorium Polski, o którym mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz. U. L 17 z 21.1.2000 s. 22 z późn. zm.). W wykazie tym, plamiak (łupacz) i dorsz, płastuga i flądra, sola i limanda żółtopłetwa zostały wymienione jako różne gatunki ryb i w taki też sposób powinny być rozróżniane na rynku polskim.

Oznakowanie środka spożywczego (w tym nazwa produktu), jak stanowi art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, nie może wprowadzać konsumenta w błąd, co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, metod wytwarzania lub produkcji, a nazwa produktu, w świetle art. 47 ust. 1 tej ustawy, powinna odpowiadać nazwie ustalonej dla danego rodzaju produktów w przepisach prawa żywnościowego, a w przypadku braku takich przepisów powinna być nazwą zwyczajową lub składać się z opisu tego produktu lub sposobu jego użycia, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości produktu oraz odróżnienie go od innych produktów. Ponadto nazwie powinna towarzyszyć informacja dotycząca postaci lub procesów technologicznych (w niniejszej sprawie oprócz nazwy, informacja, że były to produkty głęboko mrożone glazurowane). Zatem, wbrew zarzutom strony, co jeszcze raz należy podkreślić, nazwy ryb i przetworów rybnych były niezgodne z ustalonymi w obowiązujących przepisach oraz w czterech przypadkach inne niż rzeczywiste podane na etykietach opakowań zbiorczych. Tym samym bez wątpliwości zostały przez stronę naruszone przepisy ustawy o jakości handlowej w części dotyczącej znakowania i odpowiadające im przepisy ustawy o bezpieczeństwie żywności. Dodatkowo w przypadku czterech partii ryb ich nazwy były zafałszowane w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej. Wprowadzenie do obrotu przez stronę filetów ryb o nazwie „dorsz”, „flądra” i „sola”, które w rzeczywistości – zgodnie z deklaracjami na etykietach opakowań zbiorczych, były odpowiednio: plamiakiem (łupaczem), płastugą i limandą żółtopłetwą, stanowiło ewidentnie o ich zafałszowaniu.

Bez znaczenia pozostaje argument, że strona podawała nazwy zgodne z uwidocznionymi w fakturach dostawców. Obowiązkiem przedsiębiorcy było skonfrontowanie nazw w fakturach z oznakowaniem etykiet z opakowań zbiorczych zakupionych produktów rybnych i wyjaśnienie niezgodności z dostawcą, co uczynili inspektorzy reprezentujący Kujawsko-Pomorskiego WIIH.

Należy uznać za niedopuszczalne stosowania dowolnych nazw ryb w przypadku istnienia obowiązujących przepisów w tym zakresie. Tym samym, wbrew twierdzeniu strony, ryby i przetwory rybne oferowane w jej sklepie nie były oznakowane zgodnie z przepisami prawa. Prezes UOKiK dodatkowo wyjaśnia, iż używanie w fakturach/dowodach dostaw nazw środków spożywczych niezgodnych z obowiązującymi przepisami jest również naruszeniem przepisów prawa żywnościowego (vide: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 22 listopada 2011 r. VI SA/Wa 1926/11).

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że zarzut strony o naruszeniu przez organ pierwszej instancji przepisów ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia i ustawy o jakości handlowej, nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z wymogami § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania (obecnie § 17 ust. 1 pkt 4), w przypadku ryb mrożonych glazurowanych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy tej ryby podaje się informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury. Powyższa regulacja została wprowadzona, aby nabywca bez cienia wątpliwości mógł odróżnić rybę mrożoną od ryby mrożonej w glazurze.

W sklepie strony, aż 12 partii oferowanych ryb to były ryby w glazurze, a informacja o tym nie została podana do wiadomości konsumentów. W uwidocznionym cenniku podano jedynie nazwę i cenę za kilogram bez zaznaczenia, który produkt zawiera wodę w postaci glazury. W toku kontroli stwierdzono także, że żaden z oferowanych produktów, których oznakowanie zakwestionowano, nie był opatrzoney wywieszka, a etykiety z opakowań zbiorczych znajdowały się w dyspozycji przedsiębiorcy lecz nie były widoczne dla konsumentów.

Zdaniem Prezesa UOKiK, zarzut strony o naruszeniu przez organ pierwszej instancji przepisów rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych jest bezzasadny i wbrew twierdzeniom strony wymogi tego rozporządzenia dotyczą właśnie sprzedaży ryb mrożonych glazurowanych oferowanych bez opakowań (luzem).

Ponadto zaskarżonej decyzji strona zarzuciła naruszenia przepisów postępowania tj. naruszenie przepisów art. 6, 7, 9, 10 § 1, 127 § 1 Kpa przez podawanie nieprawdy, nakłanianie do działania niezgodnego ze stanem prawnym oraz fałszowanie stanu faktycznego w sprawie.

Odnosząc się do powyższych zarzutów Prezes UOKiK uważa je również za bezzasadne. Decyzja została wydana w oparciu o ustalenia kontroli opisane w protokole kontroli z dnia 23 listopada 2012 r. Strona pouczona o możliwości wniesienia uwag do treści protokołu podpisała go bez zastrzeżeń. Zatem kwestionowanie stanu faktycznego na etapie postępowania administracyjnego o wymierzeniu kar, zdaniem Prezesa UOKiK jest bezprzedmiotowe.

Strona podniosła również, że organ pierwszej instancji, w związku z pominięciem wniosków co do przesłuchania klientów sklepu na okoliczność nazw sprzedawanych ryb, naruszył przepisy Kpa dotyczące zasad postępowania administracyjnego.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższy zarzut jest bezzasadny. Z całości zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że organ pierwszej instancji prawidłowo i wyczerpująco udokumentował stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości. Ponadto w obszernej korespondencji szczegółowo wyjaśniał zgłaszane przez stronę wątpliwości dotyczące nazewnictwa ryb i obowiązujących w tym zakresie przepisów. Dwukrotnie także wydawał postanowienia (z dnia: 7 marca 2013 r. i 20 maja 2013 r.) odmawiające przeprowadzenia dowodu z zeznań powoływanych przez stronę świadków, każdorazowo wyjaśniając powód takiej odmowy.

Należy zaznaczyć, że strona jako profesjonalista w branży rybnej powinna znać przepisy związane z wykonywaną przez nią działalnością. W świetle obowiązujących przepisów nazewnictwo ryb sprzedawanych w Polsce zostało uregulowane i przyjmowanie przez sprzedawców dowolnych nazw, nawet jeśli ich zdaniem są bardziej zrozumiałe dla konsumentów, stanowi naruszenie tych przepisów. Zatem polemizowanie strony w tym zakresie, w tym dostarczanie dowodów z przesłuchań klientów sklepu jest bezprzedmiotowe.

Należy wskazać, że art. 40a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy w stosunku, do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiedniej jakości podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Przy określaniu wysokości kary bierze się pod uwagę pięć przesłanek wynikających z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (stopień szkodliwości, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność przedsiębiorcy i wielkość obrotu), które są ustalane w toku prowadzonego postępowania. Ustawodawca zakłada, więc istnienie zawinienia w każdej sytuacji wymierzania kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów prawa żywnościowego.

Podsumowując powyższe, Prezes UOKiK stwierdził, że sposób ustalenia wysokości kary przez organ pierwszej instancji był zgodny z kryteriami wymienionymi w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej i znajdował uzasadnienie w zebranych materiałach dowodowych.

W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona kara jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze odpowiadające jakości handlowej, w tym bez znamion zafałszowania, a także będzie najmniej uciążliwa z możliwych dostępnych środków. Jednocześnie wymierzona kara spełnia funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając kontrolowanego do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, zwłaszcza z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie należytej staranności co do zapewnienia rzetelnej informacji o nazwie produktu.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w sentencji niniejszej decyzji, stanowiące dochód budżetu państwa, należy wpłacić na

rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kar pieniężnych stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Tym samym, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. Bożena Leśniewska
Sklep rybny
ul. 3 Maja 33, 87-800 Włocławek
2. Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy
3. a/a